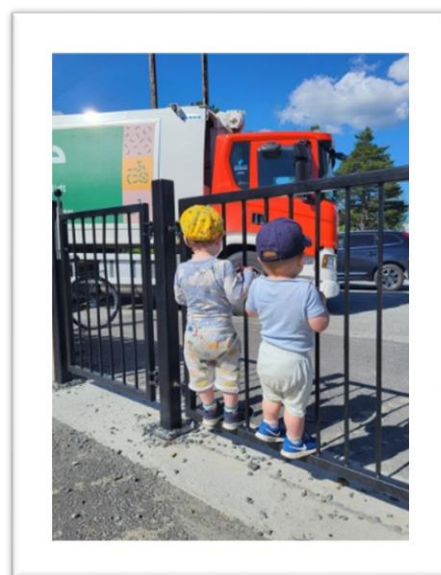

Årsplan 2022/2023

PIKHAUGEN BARNEHAGE

Kreativitet, lek og læring går hånd i hånd

VELKOMMEN TIL PIKHAUGEN BARNEHAGE

Et sted for glede, samspill, lek og læring

Forord

Barnehagelovens §3: Barnets beste i barnehagen

Det er lovpålagt at vi i barnehagen alltid skal handle ut ifra et grunnsyn som tilsier at vi har barnets beste i fokus. Hva betyr egentlig dette?

Når vi i barnehagen skal ta avgjørelser om barn, må vi i hver sak gjøre en konkret og individuell vurdering av hvilke tiltak som vil være til det best for det enkelte barnet.

Lovteksten sier:

“Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn”.

Barnehagens vurdering av hva som er barnets beste vil ikke alltid samsvare med hva barnet selv eller foreldrene ønsker. Barnehagen skal gjøre en selvstendig vurdering basert på faglig kompetanse av hva som er til det beste for det enkelte barn. Hensynet til barnets beste skal avveies opp mot andre hensyn i hver enkelt sak.

Hentet fra “Barnets beste i barnehagen § 3 i barnehageloven” av Øystein Stette

Hensynet til barns beste vil alltid bli enklest gjennom et åpent og godt foreldresamarbeid. Barnehagen er så heldig å få ta imot det mest verdifulle dere foreldre har, og vi ønsker å gi tilbake det beste til deres barn. Derfor er det viktig at vi fra første stund kan bli godt kjent med både barna og foreldrene, og familien rundt.

Med ønsker om et godt og spennende barnehageår!

Hilsen
Ann Kristin Rosset
enhetsleder

Mette J. Dragset
fagleder

Innhold

VELKOMMEN TIL PIKHAUGEN BARNEHAGE	2
Forord.....	2
Årsplan.....	4
Barnehagens samfunnsmandat	4
Verdigrunnlag	4
Grunnleggende verdier barnehagen skal bygge på:	4
Det fysiske inne- og utemiljøet	5
Fagområdene i barnehagen	6
Dette er barnehagens fagområder:	6
Fokusområder og Beste Praksis	6
Tverrfaglig innsats for barn i Oppdalsbarnehagen	7
Året rundt i Pikhaugen barnehage.....	8
August – Oppstart av nytt barnehageår	8
Fra jeg til vi.....	8
September - Bærekraftig utvikling.....	10
Miljøpedagogisk arbeid	10
Oktober – mangfold og gjensidig respekt	11
Medvirkning og demokrati.....	11
November – Livsmestring og helse.....	13
Kroppen min og den psykiske helsen	13
Desember – Etikk, filosofi og religion.....	14
Januar – Lek, omsorg, læring og danning.....	16
Februar – inntrykk og uttrykk.....	17
Mars – Kropp, bevegelse, mat og helse	18
April – Kommunikasjon og språk.....	19
Mai – Likestilling og likeverd	20
Juni – overganger og avskjed	21
Skolestarterne.....	21
Juli - feriemåned.....	22
Observasjoner	22
Dokumentasjon	22
Vurdering	22
Progresjon	23

Årsplan

Høgmo og Pikhaugen barnehager eies og drives av Oppdal kommune som én enhet under felles enhetsleder. Årsplanen for barnehagene følger barnehageåret, og gjelder fra 1. september til 31. August.

Årsplanen vår er todelt.

Del I danner grunnlaget for det pedagogiske arbeidet gjennom året.

Del II inneholder praktiske opplysninger, og er et felles dokument for begge barnehagene.

I tillegg til årsplanen utarbeides det nyhetsbrev, månedsplaner og foreldrepst som legges ut på Mykid.

Årsplanen har flere funksjoner;

- ✓ Den er et arbeidsredskap for barnehagens personale og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.
- ✓ Utgangspunkt for foreldres mulighet til å kunne forstå og påvirke innholdet i barnehagen.
- ✓ Den gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, tilsynsmyndighet, eier, politikere, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen godkjennes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

Fra barnehageloven § 1 Formål

Verdigrunnlag

Formålsparagrafen i barnehageloven sier at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon. Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs barnekonvensjon – om barns rettigheter, og ILO-konvensjonen – om urfolk og stammefolk i selvstendige stater.

Grunnleggende verdier barnehagen skal bygge på:

- ✓ Respekt for menneskeverdet og naturen
- ✓ Åndsfrihet
- ✓ Nestekjærlighet
- ✓ Tilgivelse
- ✓ Likeverd og solidaritet

Dette er verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Alle handlinger og avgjørelser som berører barn, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn.

Det fysiske inne- og utemiljøet

Pikhaugen barnehage ligger i et etablert boligområde i Oppdal sentrum. Barnehagen har tre avdelinger. Hakkespetten og Kløverenga er aldersblandede avdelinger fra 2-6 år, og Mauren er småbarnsavdeling for 1 og 2 åringer. Vi tilbyr hele og delte plasser.

Pikhaugen er blitt bygd på i flere omganger opp igjennom årene. Dette har ført til større areal, og vi kan pr i dag fylle 76 storbarnsplasser. Hvert barn under tre år fyller to plasser.

For best mulig skjerming av støy for barna og personalet, vil vi alltid ha grupper som er utendørs. Disse gruppene vil rullere gjennom ei uke.

Uteområdet i Pikhaugen barnehage er unikt. Vi har en hel skog til disposisjon innenfor gjerdet. Utelekeplassen inviterer til mye lek og forskjellige aktiviteter. Her er det rom for masse fysisk aktivitet som sykling, hinderløype i skogen, taubane, skigåing og aking, klatring i trær og forsering av store steiner. Her finnes uendelige mange gjemmesteder, og rom for undring over naturens egen forunderlighet.

Uteområdet med skogen gir muligheter for varierte opplevelser og utfordringer for store og små. Terrenget består av forskjellig underlag; asfalt, gressmatte og skogbunn. For småbarna er dette en unik mulighet til å trene balanse og styrke.

Vi benytter oss også av andre steder i nærmiljøet utenfor barnehagen. Vi kan ta turen til Kullsjøen, Kåsen, idrettsanlegget ved Aune barneskole, utelekeplassen i Sildrevegen og skogen rundt barnehagen. Bassenget blir brukt gjennom hele året av de to eldste aldersgruppene.

Fagområdene i barnehagen

Rammeplanens sju fagområder skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder. De skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas.

Rammeplan for barnehagen 2017

I vårt daglige arbeid vil flere fagområder inngå i et tema eller i barnehagens hverdagsaktiviteter. Arbeidet skal preges av barnas rett til medvirkning. Vi vet at barn lærer gjennom å leke. Personalet må ha en bevissthet rundt det å legge til rette for ulike lekesoner, der barnas lek skjermer. Personalet skal til enhver tid være tett på leken, og kunne delta og/eller veilede. Gjennom å observere og dokumentere barnas lek og aktiviteter, kan man også dokumentere barnehagens bevissthet rundt fagområdene.

Dette er barnehagens fagområder:

- ✓ Kommunikasjon, språk og tekst
- ✓ Kropp, bevegelse, mat og helse
- ✓ Kunst, kultur og kreativitet
- ✓ Natur, miljø og teknologi
- ✓ Antall, rom og form
- ✓ Etikk, religion og filosofi
- ✓ Nærmiljø og samfunn

Slik gjør vi det:

- ★ Personalet skal være bevisst rundt barnehagens fagområder ved planlegging og tilrettelegging av pedagogisk aktivitet.
- ★ Personalet skal være bevisst lekens viktighet for barns læring.
- ★ Personalet legger til rette for ulike lekesoner, og skjermer barns lek.
- ★ Personalet deltar aktivt i barnas lek.
- ★ Personalet observerer og dokumenterer barnas lek og aktivitet.

Fokusområder og Beste Praksis

For å kunne være de beste rollemodellene for barna, jobber personalet i både Høgmo og Pikhaugen med en arbeidsmåte som kalles resultatledelse. Det vil si at vi jobber kontinuerlig for å oppnå best mulig kvalitet i barnehagens innhold. Vi setter fokus på områder vi ønsker å fordype oss i, og jobber målrettet med å finne den beste praksisen for å komme på høyde med de målene vi setter. Resultatledelse handler om:

- ✓ Strategisk tenkning og veivalg
- ✓ Myndiggjøring av medarbeidere
- ✓ Systematisk oppfølging

- ✓ Konstruktive tilbakemelding
- ✓ Deling og feiring av resultatene (resultatframlegg)

Høstens fokusområde for Pikhaugen er "inkludering i lek". Målet for fokusområdet er at barna skal kjenne seg trygge, og at de skal bli sett og respektert i et fellesskap.

Tverrfaglig innsats for barn i Oppdalsbarnehagen

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon.

fra Rammeplan for barnehagen 2017 "Livsmestring og helse"

Det er flere prosjekt i Oppdal som jobber for et tverrfaglig samarbeid til det beste for barna. I prosjektet «Tverrfaglig innsats for barn i Oppdalsbarnehagen» er hovedmålet:

"Å øke barn og ansatte i barnehagene sin kompetanse innen forebygging og avdekking av barn man mistenker blir utsatt for vold og/eller overgrep".

Et godt og åpent foreldresamarbeid er viktig, og kan være forebyggende. Barnehagene vil innarbeide et årshjul der viktig informasjon til foreldre vedrørende tema vold og overgrep, vil bli formidlet ved foreldresamtaler og foreldremøter. Årshjulet vil også omhandle temaarbeid i barnehagen.

Personalet må kunne skape gode relasjoner med barna, slik at man blir en trygg voksenperson. Gjennom pedagogisk arbeid i barnehagen med tema livsmestring og helse, ønsker man at personalet kan gi barn kompetanse på blant annet å sette ord på følelser, kunne vite hva som er gode og vonde berøringer og formidle viktigheten av at barn blir utfordret på å takle motstand.

Året rundt i Pikhaugen barnehage

August – Oppstart av nytt barnehageår

Overganger:

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegrupper.

Rammeplan for barnehagen 2017

Alle avdelingene i barnehagen får merke at et nytt barnehageår er i gang, og småbarnsavdelingen er kanskje den som merker det mest. Det er her de aller fleste barna er helt nye, og kommer til en barnehage for første gang. De småbarna som har startet på "storsida", ble overflyttet allerede i juni/juli. Småbarnsavdelingen har en tett, individuell oppfølging i nært samarbeid med foreldrene.

På storavdelingene kan det også starte helt nye barn, i tillegg til de som er kommet over fra småbarnsavdelingen. 6-åringene har sluttet, og en ny gruppe skal "fylle" deres plass. Allerede første uka starter vi med turgrupper. Dette har vi opplevd som samlende.

Det legges stor vekt på å skjerme de nye barna ved oppstart, slik at det skal bli trygt og godt å komme til barnehagen.

Slik gjør vi det:

- ★ Barnehagen er gjort klar for et nytt barnehageår
- ★ Oppstart for nye barn der foreldre kan være i barnehagen til de og personalet mener at det er trygt nok for barnet å være igjen alene.
- ★ Personalet skal sørge for tett oppfølging slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Fra jeg til vi

Hver høst ved oppstart av nytt barnehageår, setter vi fokus på å bygge positiv "vi-kultur" blant barna og personalet. De fleste av oss har hatt en lengre sommerferie, og kanskje tillagt oss noen nye vaner. Når vi kommer til barnehagen igjen i august, må vi bli kjent med nytt personale, og igjen lære oss å bli en del av en større gruppe. Vi skal dele tilværelsen med flere, dele leker med andre barn og vi må vente til det blir vår tur. Dette er sosial kompetanse som læres gjennom erfaringer. Det er god bagasje å ha med seg videre i livet. Å få lov til å høre til i et fellesskap gjør hver enkelt sterkere. Kontinuerlig jobbing med sosiale prosesser bidrar til å skape et trygt og inkluderende miljø for blant annet å motvirke krenkelser og mobbing. Gjennom å sette fokus på en positiv vi-kultur fra barnehageoppstart, der man

jobber målbevisst og reflekterende jobber gjennom vinteren, legger man et grunnlag som man kan "høste av" om våren.

For å trygge oppstarten i barnehagen må det bygges opp en tillit der alle parter skal føle seg sett. Barn skal få en opplevelse av å høre til i Pikhaugen barnehage. Vi holder oss i mindre grupper, og har aktiviteter som er samlende.

Slik gjør vi det:

- ★ Alle barna får tildelt sin plass i garderoben og ved matbordet.
- ★ Plassene til hvert barn merkes med navn, bilde og/eller "bumerke".
- ★ Foreldre på småbarnsavdelingen får i oppdrag å komme med bilder av seg selv og/eller av nære personer barnet er knyttet til. Disse limes på "hus" som henges på veggen.
- ★ Personalet stiller seg positivt lyttende og åpen for innspill fra foreldre.
- ★ Vi leder barn til andre barn gjennom triangulering.

Å vente på turen sin er en god sosial kompetanse.

Aktiviteter i august:

- ✓ Tilvenning for nye barn
- ✓ Turer som trygger og spleiser barnegrupper

Refleksjon for avdelingsmøtene i august:

- ☺ Hva gjør jeg som ansatt for at hvert enkelt barn i barnehagen skal føle seg sett og ivaretatt?
- ☺ Foreldresamarbeidet i oppstartsfasen

September - Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. (...) Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Rammeplan for barnehager 2017

Det er en viktig kompetanse å vite hvordan man tar vare på seg selv og andre. Gjennom arbeidet med positive vi-grupper, lærer barna å ta hensyn til hverandre. For å kunne klare å hensynta andre, må man selv kjenne seg trygg. Ved blant annet å gi barna felles opplevelser, bidrar barnehagen til å skape et godt og trygt fellesskap. Felles opplevelser kan gis i form av fellesturer, samlingsstunder og temaarbeid.

Når barnehagen er ute på tur, kan man oppleve rikt fugle- og dyreliv, der barna daglig får kontakt med forskjellige fugler, ekorn, maur, meitemark og marihøne. Dette kan fort bli et utgangspunkt for et temaarbeid, når personalet er lydhøre for barnas initiativ når man ferdes i naturen. De små har ofte blikk for detaljer som vi kan overse.

Miljøpedagogisk arbeid

I sommer fikk barnehagen satt opp drivhus. Her har vi sådd med tanke på å dyrke frem økologiske tomater, agurker, paprika, sukkererter, salater med mere. Gjennom et miljøpedagogisk opplegg som vi kaller fra "jord til mat", ønsker vi at barna skal følge en spire fram til den kan høstes og smakes på om høsten. Dette vil gi et inntrykk av hvor maten kommer fra. Med god kunnskapsformidling fra personalet, kan barna få en forståelse av hvor viktig og ømtålig kretsløpet er.

Slik gjør vi det:

- ★ Vi gir felles erfaringer for barna gjennom naturopplevelser. Vi synliggjør verdien av fellesskap, og vi fremmer naturglede hos barna.
- ★ Vi bruker turene våre til å lære om naturen og hvordan vi skal ta vare på den. Vi tar med poser og hansker på tur, og plukker søppel som vi finner langs veien.
- ★ Vi jobber med et miljøpedagogisk opplegg; fra jord til mat.
- ★ Vi lager passe porsjoner med mat for å redusere matavfall.
- ★ Vi spiser frukt og grønnsaker, og snakker om hvor disse kommer fra (temaarbeid).
- ★ Vi serverer frukt og grønt ved bursdagsfeiringer, og snakker om sunn mat til fordel for usunn mat.
- ★ Vi kildesorterer avfall og barna lærer hvorfor dette er viktig
- ★ Personalet er gode rollemodeller, for vi vet at barna tar etter våre holdninger og praksis

Aktiviteter i september:

- ✓ Friluftstuke med friluftskaffe for foreldrene
- ✓ Foreldremøte

Refleksjoner for avdelingsmøtene i september:

- ☉ Hvordan kan vi lære barnehagebarn å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet?
- ☉ Hvordan tar vi barnas initiativ på alvor?

Oktober – mangfold og gjensidig respekt

Medvirkning og demokrati

Barn skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.

Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. (...) Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter.

Rammeplan for barnehager 2017

Nå har vi vært sammen i barnehagen en stund, og vi begynner å kjenne hverandre godt. Det betyr også at vi er tryggere på hverandre. Kanskje har vi også oppdaget at vi er forskjellige?

Pikhaugen barnehage er en flerkulturell barnehage, og vi setter nå et fokus på mangfoldet vårt. Hvert enkelt barn skal ha sin plass og verdi i fellesskapet, og erfare at man er en del av et mangfold. Vi må forstå hva det betyr å respektere hverandre, og å akseptere at man er forskjellig. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.

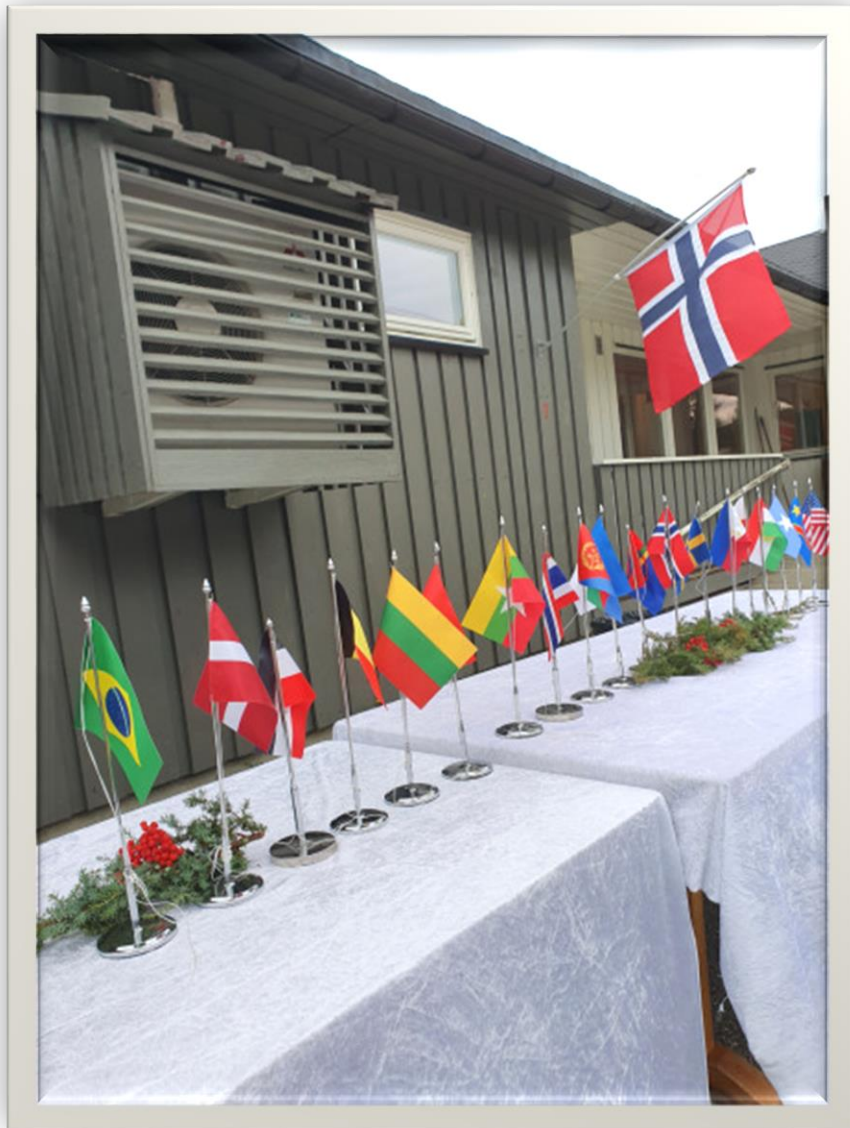
Pikhaugen har i mange år deltatt i Forut sin barneaksjon. Her blir barna kjent med barn fra andre verdensdeler, og vi får et innblikk i hvordan de har det. Årets aksjon heter "Biswas og de magiske fjellene", og handler om hvordan det er å vokse opp i Nepal.

Slik gjør vi det:

- ★ Personalet setter fokus på likheter og forskjellighet
- ★ Vi starter opp med temaarbeid i forkant av forutaksjon som tar utgangspunkt i mangfoldsarbeid og demokratiske prosesser

- ★ Personalet bruker materiale fra forut-aksjonen i samlingsstunder, der det blir rom for undring over hvordan andre har det (både i Norge og i andre land).
- ★ Vi bruker mangfold som et tema i foreldresamtaler

Aktiviteter i oktober:

- ✓ Internasjonal dag – Forut-aksjon

Refleksjoner for avdelingsmøtene i oktober:

- ☺ Hva vil det si å jobbe med demokrati i barnehagen?

November – Livsmestring og helse

Kroppen min og den psykiske helsen

Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.

Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jfr barnehageloven § 22.

Rammeplan for barnehagen 2017

Alle barn har ulike opplevelser, erfaringer, sorger og gleder i bagasjen. Hvert enkelt barn har behov for å bli sett, og i barnehagen har vi en plikt til å observere og ta innover oss hvordan enkeltbarnet har det. Gode relasjoner mellom voksne og barn er en sentral beskyttelsesfaktor for barns psykiske helse. Voksenrollen i barnehagen har stor betydning for hvordan barn føler seg ivaretatt.

Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang.

I denne perioden vil barnehagen jobbe spesielt med tema "kroppen min". Barna skal bli kjent med navn på kroppsdeler og kroppens funksjoner. De yngste barna gis et språk som kan gjenkjenne ulike følelser og ansiktsuttrykk, og de eldre barna skal også kunne gjenkjenne følelser og sette ord på disse.

Slik gjør vi det:

- ★ Personalet viser og benevner følelsesuttrykk som glad, trist, sint
- ★ Vi viser aksept for barnas følelser, sånn er det å være menneske
- ★ Barna får tegne konturen av kroppen sin, og lære navn på kroppsdeler
- ★ Personalet har barnesamtaler med barna som er fire og fem år. Det samtales om trivsel i barnehagen, om de har venner og ønsker som barna skulle ha om hverdagen sin.
- ★ Musikkstunder med sanger om kroppen og følelsesuttrykk

Refleksjoner for avdelingsmøtene i november:

- ☺ Hvordan jobber vi for å forebygge krenkelser og mobbing i barnehagen

Desember – Etikk, filosofi og religion

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.

Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn, og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.

Rammeplan for barnehagen 2017

I desember har barnehagen en tradisjon med å dramatisere Juleevangeliet. Personalet starter i god tid med å gjøre barna kjent med fortellingen, og man tar i bruk kjente julesanger som støtter opp om historien. Personalet beriker barna med ulike inntrykk, og etter hvert får barna uttrykke seg i selve dramatiseringen.

Desember er tiden for å undre seg over store og små spørsmål, spesielt rundt julen og julehøytiden. Det er ikke alle familiene i barnehagen som feirer jul, hvorfor det? Hvorfor feirer vi jul?

I barnehagen får barna et innblikk i de norske tradisjonene rundt julen. Barna er med og baker og pynter til jul. De siste årene har vi pyntet juletre for å holde juletrengangen i hevd. Barna lager gaver og pakker inn.

Slik gjør vi det:

- ★ Barnehagen har juleverksted, der barna får innblikk i den norske juletradisjonen og forberedelsene før jul.
- ★ Barna får en opplevelse av juleevangeliet, gjennom inntrykk fra personalets fortellinger dramatisering for barna, og gjennom å uttrykke det ved egen dramatisering og sang.
- ★ Personalet skal formidle ulike måter å feire jul på i samlingsstund

Aktiviteter i desember:

- ✓ Avdelingsvise julefrokoster der foreldre blir invitert
- ✓ Adventsstund med tenning av lys
- ✓ Julegrantenning i barnehagen
- ✓ Juleverksted
- ✓ Luciadag
- ✓ Barnehagegudstjeneste

Refleksjoner for avdelingsmøtene i desember:

Hvordan kan vi følge opp følgende som står i Rammeplanen for barnehager (2017, s. 9):

- ☺ *“Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn. Det skal være plass for en åndelig dimensjon i barnehagen som må brukes som utgangspunkt for dialog og respekt for mangfold”.*

Januar – Lek, omsorg, læring og danning

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Rammeplan for barnehager 2017

Leken er den viktigste aktiviteten i barnas liv både hjemme og i barnehagen. Gjennom hele høsten jobbes det med at barnehagen skal være et trygt sted å oppholde seg i for alle. Gode relasjoner må oppstå mellom personale og foreldre så vel som mellom personale og barna. Kjenner foreldrene seg trygge når barna leveres om morgenen, er det stor sannsynlighet for at barna også føler seg trygge i barnehagen. Gjennom god omsorg blir barna trygge. For å kaste seg fullt og helt inn i lekens verden må man kjenne seg trygg i omgivelsene sine.

Når barn utforsker og forsøker å forstå seg selv og sin verden, skjer det oftest gjennom lek. Leken er derfor grunnleggende viktig for barnas læring og danning. Gjennom god lekekompetanse, får barna forutsetninger til å kunne forstå seg selv i omgivelsene rundt seg. Det er sammen med andre at man lærer hva som er greit eller ikke greit å gjøre. Man dannes inn i samfunnet, og blir "seg selv" i samspillet med andre mennesker og omgivelsene rundt.

Slik gjør vi det:

- ★ Personalet skal være bevisst på å framstå som gode rollemodeller for barna i alt de *sier* og *gjør*.
- ★ Det legges til rette for lek gjennom hele dagen, både inne og ute.
- ★ Personalet skal skjerme leken slik at den ikke blir forstyrret
- ★ Personalet skaper felles opplevelser for barna gjennom temaarbeid, samlingsstunder og turer.

Aktiviteter i januar:

- ✓ Foreldrekaffe i forbindelse med dokumentasjon av lek.

Refleksjoner for avdelingsmøtene i januar:

- ☺ Hva gjør jeg som ansatt for å bidra til at alle barna som går i barnehagen får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek?

Februar – inntrykk og uttrykk

*Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid.
Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.*

Rammeplan for barnehagen 2017

Februar er en måned hvor vi legger stor vekt på kreativitet og estetisk utfoldelse. Kreativitet, lek og læring går hånd i hånd. Dette er tiden for karneval, og barnehagen har egen karnevaluke.

Den 6. februar markerer vi samefolkets dag, gjennom å synliggjøre noe av samenes kultur. Barna skal få kjennskap til samisk joik, samisk bekledning og lunsjen er også preget av samisk kultur denne dagen.

Gjennom hele måneden står dramatisering, musikk, tegning og maling, dans og bevegelse i fokus. Vi fordyper oss i estetikken og sansenes verden. Sansene settes i sving på mange ulike måter. Barnehagen skal gi rom for barnas individuelle uttrykk gjennom felles inntrykk. Estetiske inntrykk gir også opplevelser. Gjennom felles musikkstunder gis barna muligheter til å uttrykke seg gjennom sang, dans og dramatisering.

Slik gjør vi det:

- ★ Personalet gir barna felles sang- og musikkopplevelser
- ★ Barnehagen har egen sansedag der barna blir eksponert for lyder, smaker, lukter, synsinntrykk og taktile inntrykk.
- ★ Personalet bidrar med dramatisering for barna
- ★ Personalet legger til rette for at barna kan få uttrykke seg estetisk.

Aktiviteter i februar:

- ✓ Karnevalsuke med karneval
- ✓ Fastelavn
- ✓ Sansedag
- ✓ Markering av samefolkets dag

Refleksjoner for avdelingsmøtene i februar:

- ☺ Hvordan kan vi støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur
- ☺ Hvordan skape et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer i barnehagen

Mars – Kropp, bevegelse, mat og helse

*Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling.
Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.*

Rammeplan for barnehagen 2017

Barna i barnehagen skal oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt. Om vinteren benytter vi sjansen til lek i snøen, aking og skilek. Mange prøver ski for aller første gang i barnehagen, og ved å se og lære av hverandre finner barna stor glede i aktiviteten.

I Pikhaugen legger vi vekt på at barnehagedagen skal være helsevennlige for barn og personale. Gode vaner etableres tidlig i barneårene, både når det gjelder fysisk aktivitet, mat og måltider.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon, og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Slik gjør vi det:

- ★ Vi drar på turer i nærområdet, eller kjører buss til Kåsen, idrettsbanen eller Stølen for å gå på ski/ ake.
- ★ Vi er mye ute i barnehagen; aker i akebakken, lager snøhuler og legger til rette for skigåing.
- ★ Barn får delta aktivt i matlaging, og det samtales om sunn mat og hvordan mat påvirker kroppen vår.

Aktiviteter i mars:

- ✓ Skidag
- ✓ Foreldremøte

Refleksjoner for avdelingsmøtene i mars:

- ☺ På hvilken måte bidrar jeg til at barna i barnehagen kan ta helsevennlige valg?

April – Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Rammeplan for barnehagen 2017

Personalet skal sørge for at barna får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel. Språket er et redskap for tenkning, og som uttrykk for egne tanker og følelser.

Påskebudskapet blir formidlet gjennom tekst og dramatisering av både personalet og barna. Dramatisering er en måte å kunne uttrykke seg på, og aktiv involvering er en god måte å lære på også.

I løpet av vinteren og våren blir barna presentert for filmer, historier og refleksjonsspørsmål fra "jegvet.no". Her hentes det frem tema som passer for de ulike aldersgruppene i barnehagen. På småbarn blir det lagt vekt på å gjenkjenne følelser gjennom ulike ansiktsuttrykk. Det er ikke bare talespråket vi kan kommunisere med, men ansiktsuttrykk og kroppsspråk er viktige uttrykksformer. 3-4 åringene vil ha tema om min kropp og mine grenser, og de eldste barna vil berøre tema rundt vold - "Hva er vold", og "å se og høre vonde ting".

Slik gjør vi det:

- ★ Personalet skal være bevisst sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn.
- ★ Observere språkferdigheter og legge til rette for språktrening for alle som har behov for det.
- ★ Personalet bruker konkrete i språkopplæring ved formidling av historier og eventyr.
- ★ Personalet bruker benevning ved handlinger – som for eksempel under påkledning i garderobesituasjon.
- ★ Personalet øver på å samtale med barn gjennom *snakkemedbarn.no*
- ★ Barnehagen har temauke med "følelser" i fokus, og bruker *jegvet.no*
- ★ Barna får språkstimulering gjennom musikkaktiviteter

Aktiviteter i april:

- ✓ Vi håper på at vi kan feire Barnas kulturfestival igjen

Refleksjoner for avdelingsmøtene i april:

- ☺ Hvordan kan jeg invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle og undre seg, reflektere og stille spørsmål?
- ☺ Hvordan jobber vi for å få hørt alle stemmene/sett alle uttrykkene?

Mai – Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Rammeplan for barnehagen 2017

Det er nå vi kan høste av arbeidet vårt med å ha skapt positive vi-grupper. Forhåpentligvis er det etablert nye og gode vennskap, og både barna, personalet og foreldrene skal kjenne på at i Pikhaugen barnehage er alle like mye verd.

Tema i denne perioden vil være vennskap, inkluderende fellesskap og “hva er mobbing”?

Slik gjør vi det:

- ★ Personalet er tett på i leken ute og inne
- ★ Bruker samlingsstunder til å snakke om vennskap

Aktiviteter i mai:

- ✓ Dugnad
- ✓ Vi øver til 17. mai

Refleksjoner for avdelingsmøtene i mai:

- ☺ Hvordan jobber vi med likestilling og likeverd på vår avdeling?

Juni – overganger og avskjed

Juni er en oppbruddsmåned, og vi starter så smått å forberede til et nytt barnehageår. De barna som skal flytte fra mauren til "storsida" gjør dette nå. Vi tenker det er trygt for dem å flytte om våren når alle er godt kjent med hverandre. Etter en lang sommerferie kan det føles mer utrygt.

Slik gjør vi det:

- ★ Når man bytter avdeling i barnehagen, er barnet selv med og flytter tingene sine. Overflytting til ny avdeling tas opp med foreldre i god tid før flytting. Barna har i forkant fått tid til å bli kjent med avdelingen, gjennom deltakelse i lek og måltid.
- ★ Nye barn som skal starte i barnehagen til høsten, får komme på besøk og hilse på i juni.

Skolestarterne

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Rammeplan for barnehagen 2017

Slik gjør vi det:

- ★ Barnehagen arbeider med ulike tema og prosjekter gjennom hele barnehageåret
- ★ Turene for de eldste barna blir lagt til Aune barneskole (og/eller til andre skoler i bygda om noen skal begynne der), slik at de blir kjent med hvor de skal starte på skolen.
- ★ Storgruppa får eget førskoleopplegg ved bruk av aktivitetshefte "Trampoline".
- ★ Storgruppa har overnattingstur, de siste årene har turen gått til Grøtsetra. Dette er med å styrke samhörigheten i gruppa.
- ★ Musikkpedagog har eget musikkopplegg for skolestarterne

- ★ Barnehagene i Oppdal har en egen plan som følges ved overgang til skolen (se praktiske opplysninger, Årsplan del II).

Aktiviteter i juni:

- ✓ Sommerfest, en fellesmarkering før feriestart og avslutning for skolestarterne
- ✓ Overnattingstur

Refleksjoner for avdelingsmøtene i juni:

- ☺ Hvordan kan vi si at vi har nådd målene for barnehageåret 2022/2023?

Juli - feriemåned

Vi har vært i en prosess der kommunale barnehagers vedtekter revideres. Saken var oppe i utvalg for Helse og Oppvekst den 31. august.

Den 1. september ble saken om feriestengning i Høgmo og Pikhaugen barnehager behandlet i Kommunestyret. De nye vedtektene ble vedtatt, og er gjeldende fra 1. januar i 2023.

Det vil si at ukene 29 og 30 er feriestengte uker i barnehagen.

Observasjoner

Oppmerksom iakttakelse og systematisk observasjon sammen med felles refleksjon over observasjon, er både et grunnlag og en forutsetning for virksomheten. Å observere barn innebærer også at vi observerer oss selv. Personalet er alltid en del av helheten. En viktig målsetting med observasjon er å sikre at alle blir sett og at personalet får hjelp til å se seg selv i samspillet med barna. Vi ønsker utvikling både for barn og personalet.

Dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmåte som åpner for en reflekterende praksis. En av våre viktige oppgaver i barnehagen er å ivareta og utvikle barns selvtillit og selvbylde. Barn skal få bekreftelse på sin kompetanse og bli sett for den de er. Vi dokumenterer vår pedagogiske praksis gjennom bilder, tekst og barnas tegninger. Vi synes også det er viktig at barnehagens mangfoldige hverdag er synlig for både barn, foreldre, personale, eiere og samfunnet for øvrig. Barnehagen er et samfunns gode som skal ha høy kvalitet. Innsyn og tilbakemeldinger bidrar til å opprettholde denne kvaliteten.

Vurdering

I en lærende organisasjon må det pedagogiske arbeidet vurderes kontinuerlig. Vurderingsarbeidet i barnehagen skal sikre at alle barn får et tilbud i tråd med Barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal inngå som et redskap og en arbeidsmåte for å skape den gode barnehagen. Målet for vurdering er læring og utvikling – refleksjon over barnehagens arbeidsmåter og hvilken virkning disse har, først og fremst med tanke på barnas trivsel og utvikling. For å sikre at barnets stemme blir hørt, gjennomføres to planlagte samtaler i året med 4- og 5 åringene.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal lære, utvikle seg og ha fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Personalet skal legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter.

Rammeplan for barnehagen 2017

Vi veler å se progresjon i barnehagen i lys av Rammeplanens sju fagområder. Rammeplanen gir målsettinger for de ulike fagområdene, og barnehagen har utarbeidet en egen progresjonsplan som setter mål for ulike alderstrinn. Det er viktig å merke seg at disse målene ikke skal være prestasjonsmål for barna. Det er heller en standard som personalet skal måle seg etter.

Barnehagens progresjonsplan finner dere på forsiden av Mykid.

Denne Årsplanen ble godkjent av samarbeidsutvalget august 2022.

